

KAMUKO
Karkkilän Musiikkikoulu

SML -Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry Harmonikka

Tasosuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet 2005

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

HARMONIKANSOITON TASOSUORITUSTEN SISÄLLÖT JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perustason ja musiikkiopistotason tasosuoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä. Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on soittoinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Tasosuoritusten sisällöt

- Tasosuoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen.
- Opettaja ja oppilas suunnittelevat tasosuoritukset yhdessä.
- Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuosituksia.
- Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.
- Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä.
- Suorituksesta saatu kokemus sekä lautakunnan kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.
- Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan tasosuorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia ja/tai jazzmusiikkia.

Tasosuoritus

Tasosuoritus koostuu ohjelmistoon sisältyvistä sävellyksistä ja asteikko- ja prima vista -soitosta sekä etydistä (etydeistä) tai etydinomaisesta teoksesta (teoksista). Ohjelmisto-osuus suositellaan esitettäväksi konsertissa tai konsertinomaisessa tilanteessa. Oppilaalla on lisäksi mahdollisuus esittää oma sävellyksensä tai improvisoida esimerkiksi annetusta teemasta, aiheesta, motiivista tai sointupohjasta.

Asteikot

Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet. Kaikki asteikot tulee soittaa viimeistään musiikkiopistotason aikana.

Asteikkosoiton nopeutta ei määritellä. Asteikoilla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta sekä keskeisten musiikin rakennusainesten havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa.

Oppilaitos päättää sen, kuinka aikaisin oppilaalle annetaan tiedoksi ne asteikot, jotka hänen tulee esittää. Suoritukseen valmistetut asteikot tulee merkitä suoritusohjelmaan.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Ulkoa soittaminen

Asteikot soitetaan ulkoa. Ohjelma pyritään esittämään pääsääntöisesti ulkoa. Ohjelma tai osa siitä voidaan kuitenkin esittää nuoteista, mikäli se on sävellyksen esittämisen tai instrumentin luonteen kannalta tarkoituksenmukaista.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoitettavan ohjelmiston sekä tasosuorituksen ohjelman tulee koostua erityyppisistä, eri säveltäjien sävellyksistä. Ohjelmiston tulee olla riittävän laaja, esimerkiksi noin kolminkertainen tasosuorituksen ohjelmaan nähden.

Teosluettelot löytyvät Suomen musiikkioppilaitosten liiton kotisivuilta osoitteesta www.musicedu.fi.

ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearviointiin.

Arvosana-asteikko

Erinomainen 5
Kiihittävä 4
Hyvä 3
Tyydyttävä 2
Hyväksytty 1
Uusittava

Päättösuoritukset arvioidaan asteikolla 1-5 / uusittava. Halutessaan oppilaitos voi käyttää oppilaitoskohtaisen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti myös tarkempaa pisteytystä 1-25 / uusittava (erinomainen 21 - 25, kiihittävä 16 - 20, hyvä 11 - 15, tyydyttävä 6 - 10, hyväksytty 1 - 5). Muut kuin päättösuoritukset voidaan arvioida ilman arvosanaa, jolloin tasosuoritus on joko suoritettu tai uusittava.

Päättösuoritusten arvioitsijoita tulee olla valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti vähintään kaksi. Oppilaitos voi halutessaan määrittellä omassa opetussuunnitelmassaan lautakunnan kokoonpanon.

Oppilaalle annetaan suullinen palaute kaikilta lautakunnan jäseniltä tai puheenjohtajan yhteenveto. Oppilas saa kirjallisen arvioinnin kuten Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteet edellyttävät.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Perustaso 1

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- löytää luontevan soittotavan
- oppii lukemaan helppoa nuottitekstiä
- oppii harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- saa valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kykenee tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa
- saa valmiuksia uusien sävellysten oppimiseen
- saa valmiuksia ulkoa soittamiseen
- saa valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen
- saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen
- saa kokemusta esiintymistilanteista
- saa valmiuksia yhteismusisointiin
- rohkaistuu improvisoimaan ja säveltämään
- kiinnostuu musiikin kuuntelemisesta
- osaa pitää hyvää huolta soittimesta
- suorittaa vapaan säestyksen perustaso 1:n opinnot harmonikansoiton perustason 1 ja 2 opintojen
- aikana (ks. Harmonikan vapaan säestyksen sisällöt ja arvioinnin perusteet)
- vapaan säestyksen tavoitteena on, että oppilas hallitsee perussykkeen,
- osaa säestää perustehoilla (I-IV-V7) reaalisointu- ja astemerkeistä sekä tutustuu musiikin kuulonvaraiseen tuottamiseen

SISÄLTÖ

- Duuri- ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen. Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien
- ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat
- instrumentin erityispiirteet.
- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia harjoituskappaleita.
- Helppoja kappaleita, jotka edustavat eri tyyliä ja tyylikausia sekä ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan
- erilaisia.
- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -soittoa.
- Yhteismusisointia.
- Oppilas tutustuu vapaan säestyksen alkeisiin. Vapaan säestyksen ohjelmistona käytetään kansan- ja
- lastenlauluja sekä muuta sopivaa ohjelmistoa.
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa.

SUORITUS

- Kaksi erityylistä pienimuotoista sävellystä, jotka ovat eri sävellajeissa.
- Virtuosoosinen teos.
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmisointuineen lautakunnan valinnan mukaan.
- Helppo prima vista -tehtävä, esim. yksiääninen, yhdellä kädellä soitettava G-avaimelle kirjoitettu
- tehtävä.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.
- Tasosuoritus suositellaan arvioitavaksi sanalla suoritettu tai uusittava.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Perustaso 2

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- kehittää nuotinlukutaitoaan
- oppii edelleen harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- saa lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kykenee oppimaan uusia sävellyksiä
- saa lisää valmiuksia ulkoa sekä kuulonvaraisesti soittamiseen
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- on saanut kokemusta esiintymistilanteista
- kehittää edelleen valmiuksiaan yhteismusisointiin
- improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan
- kuuntelee musiikkia ja tutustuu eri tyylikausien musiikkiin sekä kuuntelemalla että soittamalla
- suorittaa vapaan säestyksen perustaso 1:n opinnot harmonikansoiton perustason 1 ja 2 opintojen
- aikana (ks. Harmonikan vapaan säestyksen sisällöt ja arvioinnin perusteet)
- vapaan säestyksen tavoitteena on, että oppilas hallitsee perussykkeen,
- osaa säestää perusteilla (I-IV-V7) reaalisointu- ja astemerkeistä sekä tutustuu musiikin
- kuulonvaraiseen tuottamiseen

SISÄLTÖ

Duuri- ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen. Kadenssit soitetaan oktaaviasemassa. Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet. Kadenssit voidaan soittaa myös säestämällä yksinkertainen melodia perussointuja (I-IV-V(7)) käyttäen. Kadenssitehtävät soitetaan reaalisointumerkeillä tai astemerkinnöillä varustetusta nuotista, jossa on myös melodia. Oppilas voi halutessaan myös soinnuttaa kappaleen itse. Melodian voi soittaa tai laulaa toinen henkilö tai oppilas itse.

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia harjoituskappaleita.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä
- tunnelmiltaan erilaisia.
- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -soittoa.
- Yhteismusisointia.
- Säestystehtäviä.
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa.

SUORITUS

- Kolme erityylistä ja eri aikakautta edustavaa sävellystä.
- Virtuosoosinen teos.
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan.
- Säestystehtävä. Tehtävässä oppilas tuottaa kolmella perussoinnulla (I-IV-V7) kappaleen perusrytmiiä
- ilmentävän säestyksen reaalisoitumerkeillä tai astemerkinnoilla varustetusta nuotista. Oppilaalle
- annetaan tehtävää varten pieni valmistamisaika. Opettaja tai avustaja soittaa tai laulaa melodian
- vasta tasosuorituksessa.
- Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan perustaso 1:n ohjelmistoa. Tehtävä soitetaan
- molemmat kädet yhdessä joko standard- tai melodiabassolla.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.
- Tasosuoritus suositellaan arvioitavaksi arvosana-asteikolla 1 - 5 tai uusittava.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Perustaso 3

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- kykenee ylläpitämään ja harjoittamaan soittotaitoaan itsenäisesti
- saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- on saanut kokemusta esiintymistilanteista
- ottaa osaa yhteismusisointiin ja kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- osaa säestää kappaleita soitinumerkeistä
- improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan
- kuuntelee musiikkia, tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja
- seuraa musiikkielämän tapahtumia muun muassa tiedotusvälineiden avulla sekä mahdollisuuksien
- mukaan elävinä esityksinä

SISÄLTÖ

Duuri- ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen. Kadenssit soitetaan oktaaviasemassa. Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

- Kromaattinen asteikko.
- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia harjoituskappaleita.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä
- tunnelmiltaan erilaisia.
- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -soittoa.
- Yhteismusisointia.
- Säestämistä korvakuulolta ja sointumerkeistä.
- Musiikin luomista, säveltämistä, improvisointia, soinnuttamista ja transponointia oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa.

SUORITUS

- Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyppisiä
- sävellyksiä eri aikakausilta.
- On suositeltavaa, että tasosuoritus sisältää aikamme musiikkia.
- Yhden sävellyksistä tulee olla polyfoninen tai muu barokkityylinen teos.
- Yhden sävellyksistä tulee olla sarjamuotoinen tai variaatioteos.
- Virtuosoisen teos.
- Valmisteltuja asteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan.
- Prima vista -tehtävä, joka on kaksiääninen ja vastaa vaikeustasoltaan perustaso 2:n ohjelmistoa.
- Lisäksi soitetaan homofoninen prima vista -tehtävä (esim. jenkka tai polkka).
- Oppilas antaa lisäksi näytteen paljetremolon soittotaidosta.
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

Musiikkiopistotaso

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas:

- saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- saa valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen
- kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan
- tutustuu aikamme musiikin soittotekniikoihin ja notaatioon
- kykenee soittamaan ulkoa
- kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia
- saa kokemuksia esiintymistilaisuuksista
- ottaa osaa yhteismusisointiin
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- kuuntelee konserttiesityksiä ja äänitteitä
- tutustuu oman aikansa musiikkiin ja suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän
- tapahtumia muun muassa tiedotusvälineiden avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä
- kehittää sävellys- ja improvisointitaitojaan

SISÄLTÖ

Duuri- ja molliasteikot murtokolmisointuineen ja kadensseineen. Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

- Kromaattinen asteikko.
- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia harjoituskappaleita.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä
- tunnelmiltaan erilaisia.
- Suomalaista musiikkia.
- Aikamme musiikkia.
- Prima vista -soittoa.
- Yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa.
- Säestämistä korvakuulolta ja sointumerkeistä.
- Musiikin luomista, säveltämistä, improvisointia, soinnuttamista ja transponointia mahdollisuuksien mukaan.

SUORITUS

Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyppisiä sävellyksiä eri aikakausilta.

- On suositeltavaa, että suoritus sisältää aikamme musiikkia.
- Yhden sävellyksistä tulee olla polyfoninen tai muu barokkityylinen sävellys.
- Yhden sävellyksistä tulee olla sarjamuotoinen sävellys.

- Virtuosoosinen teos.
- Asteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan.
- Prima vista -tehtävä, joka on polyfoninen ja vastaa vaikeustasoltaan perustaso 3:n ohjelmistoa. Lisäksi soitetaan homofoninen prima vista -tehtävä (esim. polkka).
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia.
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.
- Ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se tuo monipuolisesti esiin oppilaan persoonallisia piirteitä.

www.musicedu.fi

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry

ARVIOINTIPERUSTEET

HARMONIKANSOITON ARVIOINTIA TEHTÄESSÄ KIINNITETÄÄN HUOMIOTA SEURAAVIEN TEKNIKISTEN, TULKINNALLISTEN JA TAITEELLISTEN ASIOIDEN HALLINTAAN:

- Soittoasento
- Esitysmerkkien ja yksityiskohtien huomioonottaminen
- Perusornamentit
- Dynamiikka ja nyanssit
- Rekisterien hallinta
- Paljetekniikka
- Rytmii
- Tempon valinta ja hallinta
- Äänen laatu ja sävyt
- Artikulaatio
- Fraseeraus ja musiikin muotoilu
- Musiikin muodot
- Tunnelma
- Esiintymistaito
- Yhteismusisointitaidot
- Persoonallisuus soitossa

Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin, jossa keskitytään mm. seuraaviin seikkoihin:

- tunteiden hallinta suoritustilanteessa
- kurssin koettu suoritustaso suhteessa harjoitusprosessiin ja omiin odotuksiin
- mahdolliset kehityskohteet työskentelyssä (harjoittelu, soittotunnit) seuraaviin tehtäviin valmistauduttaessa

www.musicedu.fi

KAMUKO
Karkkilän Musiikkikoulu

Karkkilan musiikkikoulu / Anttilankatu 8 / 03600 KARKKILA / Puh. (09) 225 9710 /
S-posti: toimisto@kamuko.fi / www.kamuko.fi